

TOVE JANSSONOVÁ

KOMETA

Přeložil Libor Štukavec
Argo, Praha 2023

TOVE JANSSONOVÁ KOMETA

Ilustrovala Tove Janssonová.

Ze švédského originálu *Kometen kommer*,
vydaného nakladatelstvím Holger Schildts Förlag
v Helsinkách roku 1968, přeložil Libor Štukavec.
Grafickou úpravu a sazbu provedl Martin Pecina.

Odpovědný redaktor Richard Klíčník.

Jazyková redakce Dagmar Hartlová.

Jazyková korektura Hana Gelnarová.

Vydalo nakladatelství Argo,
Milíčova 13, 130 00 Praha 3,
argo@argo.cz, www.argo.cz,
roku 2023 jako svou 5371. publikaci
Vytiskla tiskárna Akcent.

Vydání první

ISBN 978-80-257-4268-6

Aktuality o našich titulech můžete sledovat
na www.facebook.com/argo.cz

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod

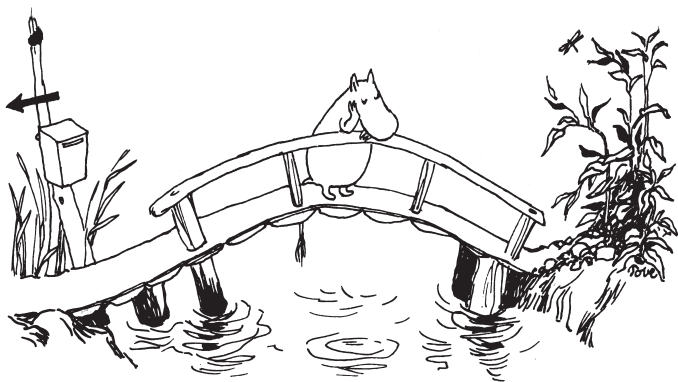
KOSMAS, sklad: Za Halami 877, 252 62

Horoměřice, tel: 226 519 383, fax: 226 519 387,

e-mail: odbyt@kosmas.cz, www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v internetovém
přátelském knihkupectví www.kosmas.cz

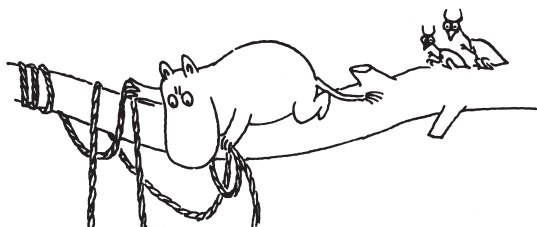
PRVNÍ KAPITOLA

Téhož rána, kdy muminkův tatínek dokončil most přes řeku, udělal malý tvoreček Čenich objev. Našel úplně novou cestu. Ta na jednom temném místě nenápadně vklouzla do lesa a Čenich dlouho stál a sledoval ji pohledem.

Tohle musím říct muminkovi, předsevzal si. Na každý pád ji prozkoumáme společně, protože na vlastní riziko to dělat nebudu. Pak si tam položil dvě větve křížem, aby cestu našel, a co nejrychleji běžel domů.

Údolí, kde bydleli, bylo opravdu krásné. Plné šťastné drobotiny a velkých zelených stromů. Loukami tekla řeka, kolem modrého domu muminů tvořila zákrut a pak tekla dál k jiným místům s jinou drobotinou, která se podivovala, odkud ta řeka teče.

„S těmi cestami a řekami je to zvláštní,“ uvažoval Čenich. „Když je vidíme, jak kolem nás ubíhají, dostaneme strašnou chuť být někde jinde. Jít s nimi a vidět, kde končí...“

Muminek zrovna vyráběl houpačku, když Čenich dorazil domů.

„Ahoj,“ pozdravil Čenich. „Nашel jsem úplně vlastní cestu. Vypadá nebezpečně.“

„Jak nebezpečně?“ zeptal se muminek.

„Skoro bych řekl obrovsky nebezpečně,“ odpověděl malý tvoreček Čenich vážně.

„Tak to si s sebou musíme vzít pár obložených krajíců chleba,“ plánoval muminek. „A šťávu.“

Šel ke kuchyňskému oknu a zavolal dovnitř:

„Haló, maminko! Dneska se najíme venku!“

„Dobře,“ přikývla maminka. „Něco vám připravím.“

Naskládala do košíku, který stál vedle dřezu, namazané krajíce chleba. K nim přidala plnou tlapku karamel z jedné sklenice a dvě jablka z druhé, čtyři malé párky od včerejška a láhev šťávy, co byla pořád připravená a stávala na krbové římsě.

„Výborně,“ pochválil svačinu muminek. „Tak zatím ahoj! Vrátime se, až se vrátíme.“

„Ahoj, ahoj,“ odpověděla maminka.

Muminek a Čenich prošli zahradou, pak lukami a dál do svahu, až dorazili k temnému lesu, v jehož hloubi nikdy nebyli. Tam postavili košík na zem a podívali se zpátky do údolí. Muminí dům byl jen malý puntík a řeka vypadala jako úzký zelený proužek. Houpačku shora vůbec vidět nebylo.

„Tak daleko od maminky jsi asi ještě nikdy nebyl,“ poznamenal Čenich. „Byl jsem tu jenom já,

a úplně sám. A teď uvidíš mou novou cestu, co jsem našel na vlastní pěst.“

Pobíhal sem a tam, věřil, čenichal, pozoroval postavení slunce a vůbec se choval prazvláštne a nakonec vykřikl:

„Tady je! Našel jsem ji! No? Co říkáš? Nevypadá nebezpečně? Můžeš jít napřed!“

Muminek vešel opatrně do zelené tmy. Obklopilo je hluboké ticho.

„Musíš se dívat do všech stran, všude číhá nebezpečí,“ zašeptal Čenich.

„Nemůžu se dívat na všechny strany najednou,“ ohradil se muminek. „Dozadu se dívej ty, já to nestihnou.“

„Ne, ne, dozadu ne,“ bránil se Čenich ustrašeně. „Když jde někdo za tebou, tak je to mnohem horší, než když se s někým střetneš. Tohle je na tvoje riziko.“

„Tak jdi první,“ vyzval ho muminek.

„To taky nechci!“ vykřikl Čenich. „Nemohli bychom jít vedle sebe?“

Šli tedy stále hlouběji do lesa těsně vedle sebe. Les byl čím dál zelenější a temnější a cesta vedla napřed vzhůru a pak dolů, stále se zužovala, nakonec se úplně ztratila a zůstal jenom mech a kapradí.

„Cesta přece musí někam vést,“ poznamenal muminek. „Tady něco neklape. Nemůže jen tak z ničeho nic skončit.“ A udělal několik kroků po mechu.

„Co když už nikdy netrefíme domů?“ zašeptal Čenich.

„Bud' chvilku zticha,“ okřikl ho muminek. „Slyšíš ten zvuk?“

V dálce za stromy bylo slyšet slabé šumění. Po-
pošel několik kroků, zvedl čumák a větřil. Vítr byl
vlhký a pěkně voněl.

„To je moře?“ vykřikl muminek a dal se do běhu,
protože jestli měl něco rád, tak to bylo koupání!

„Počkej!“ vykřikl Čenich. „Nenechávej mě tu
samotného!“

Muminek se však zastavil, teprve až před sebou
uviděl moře. Pak se slavnostně posadil do písku
a vzhlížel k vlnám, jak se valí jedna za druhou,
každá s hřebenem bílé pěny. Za chvíli se z lesa
vynořil Čenich, usedl po jeho boku a vyčetl mu:

„Tys mi utekl! Nechal jsi mě na pospas nebez-
pečí!“

„Měl jsem takovou radost,“ vysvětloval mumi-
nek. „Věděl jsem, že tady máme údolí, řeku a hory,
ale o moři jsem neměl ani potuchy. Koukej na ty
vlny!“

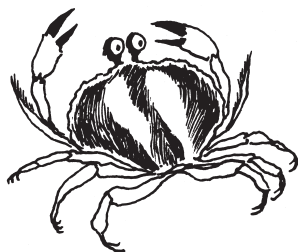
„Vypadají studeně a zlostně,“ brblal Čenich.
„Když do nich vlezeš, tak jsi mokrý, a když se na
nich vezeš, tak zas zvracíš.“

„Ty se nerad potápíš?“ divil se muminek. „Umíš
se potápět s otevřenýma očima?“

„Umím, ale nechci,“ odpověděl Čenich.

Muminek se zvedl a šel rovnou k moři.

„Děláš to ale na vlastní riziko!“ varoval Čenich.
„Nikdy se neví, co se tam dole skrývá.“

Muminek se ponořil do velké vlny plné slunečního svitu. Napřed viděl jenom zelené bubliny světla, pak spatřil lesy chaluh, jak vlají nad pís-kem. Ten byl pěkně učesaný a nazdobený mušlemi uvnitř růžovými a zvenčí bílými. Dál na moři, nad černou prohlubní padající do bezedna, dostala voda temnější barvu. Muminek se otočil, vyrazil s jednou vlnou vzhůru a doplul na ní zpátky na břeh. Tam seděl Čenich a volal o pomoc.

„Myslel jsem, že ses utopil!“ křičel Čenich.
„Nebo že tě sežral žralok! Co bych si bez tebe počal?“

„Nepřeháněj;“ odbyl ho muminek. „Jsem přece na moře zvyklý. Dostal jsem ostatně pod vodou nápad. Bezvadný nápad, ale zatím je to tajemství.“

„Jak veliké?“ zeptal se Čenich. „Takové jako ‚at se propadnu do země?‘“

Muminek přikývl.

„Ať se propadnu do země,“ zabřebentil Čenich. „Ať supi sežerou mé suché kosti a ať už nikdy neochutnám zmrzlinu, jestli to tajemství všech tajemství vyzradím. Tak co?“

„Stanu se lovcem perel a perly si schovám do skříňky,“ řekl muminek. „Všechny bílé kamínky jsou perly. Všechny hodně bílé a hodně kulaté.“

„Já chci být taky lovcem perel!“ vykřikl Čenich. „Budu je lovit na břehu. Tam je na každém kroku plno bílých a kulatých kamínků.“

„Ty to nechápeš,“ vysvětloval muminek. „Perly najdeš jen pod vodou. Tak zatím ahoj!“

A brodil se zpátky do příboje.

„Tak co teda budu já?“ křičel za ním Čenich.

„Třeba hledač skříňky na ulovené perly,“ navrhl muminek a ponořil se do vody.

Čenich se vydal loudavým krokem po pobřeží.

„Zabereš si vždycky všechno, při čem je zábava,“ bručel si sám pro sebe. „Jenom proto, že jsem tak malý.“

Chvilku se díval po skříňkách, ale nikde nic. Jenom chaluhy a pár kousků prken. Pobřeží bylo dlouhé, opuštěné a končilo vysokou skálou a příkrým srázem do vody. Skála byla celá mokrá od pěny z mořských vln.

Tohle mě už nebaví, zlobil se Čenich. Nechci být malý a pořád bez kamaráda na hraní.

A v tu chvíli malý tvoreček Čenich spatřil kotě. Kráčelo si na samém vršku skály. Černobíle strakaté a s tenoučkým napřímeným ocáskem. Zmocnila se ho taková radost, že se mu až hlava zatočila.

„Koťičko!“ zavolal Čenich. „Čičinko, pojď sem a potěš mě, já jsem tak strašně smutný!“

Kotě mu přes rameno poslalo žlutý pohled a tápalo dál. Čenich se pustil za ním. Šplhal a šplhal po příkré mokré skále a pořád na kočku volal. Když vylezl konečně nahoru, kráčelo kotě rovnou ke strmé stěně a balancovalo na úzké skalní římsě.

„Nenechávej mě tu!“ zakřičel Čenich. „Mám tě rád!“

Kotě se však nezastavilo a šlo pořád dál. Pod skálou burácelo moře. Čenich ucítil, že se mu třesou nohy. Srdce se mu rozbušilo.

A pak lezl za kotětem dál. Pomaloučku a pořád si přitom říkal: Takové milé, hebké koťátko, moje... ještě menší než já... Prosím, buď tak hodný, ochránce všech malých zvířátek, buď tak hodný a dej, aby bylo moje, abych se ukázal před muminkem...

Ještě nikdy se tolik nebál a nikdy dřív si nepřipadal tak odvážný. A najednou měl před očima jeskyni. Otvor ve skalní stěně a uvnitř opravdová jeskyně.

Čenich zatajil dech. Jeskyně, jaká se najde jenom jedenkrát v životě — nebo taky nikdy. Měla jemné písčité dno, hladké tmavé stěny a na stropě modré okno do nebe. Písek ohřátý sluncem.

Vlezl dovnitř, lehl si na břicho do pruhu sluneční záře a pomyslel si: Tady budu bydlet celý život. Udělám si tu poličky, v písku vyhloubím lůžko a večer si zapálím svíčku. Co tomu řekne muminek?

Ale to nerudné kotě mezitím zmizelo.

Cesta nazpět nepřipadala Čenichovi tak nebezpečná. Copak by se mohlo něco stát novopečenému objeviteli jeskyně?

Muminek se zatím věnoval lovu perel. Nadskakoval v příboji jako korek a na břehu leželo plno kulatých bílých kamínků.

„Tak už jsi tady?“ řekl, když uviděl Čenicha. „A co skříňka?“

„Vylez z vody! Ihned vylez z vody!“ křičel Čenich. „Něco jsem našel! Našel jsem něco úplně sám! A bylo to tak nebezpečné, že si to ani představit nedovedeš!“

„Je ta bedýnka pěkná?“ ptal se muminek a brodil se na břeh s plnými tlapkami perel.

„Jaká bedýnka,“ vztekal se Čenich, „co pořád máš s nějakou starou bednou! Ať se propadneš do země i s těmi svými krámy! Na to teď nemáme čas! Našel jsem jeskyni! Svou vlastní jeskyni!“

„Opravdu?“ zeptal se muminek. „A leze se do ní dírou? Se skalnatými stěnami a písčným dnem?“

„Přesně takovou! Se vším všudy, co k ní patří!“ odpověděl Čenich tak rozrušený, že se sotva držel na nohou. „Můžeš si perly v mé jeskyni schovat, jestli mi jich dáš polovičku — nebo aspoň tři plné tlapky.“

Perly byly okamžitě opravdovější a bělostnější, jakmile s nimi dorazili do jeskyně. Pak si muminek a Čenich lehli na záda do písku a dívali se

nahoru modrým oknem do nebe. Dveřmi občas dovnitř zalétly slané stříkance a pruh slunečního světla byl stále širší.

Čenich měl strašnou chuť muminkovi vyprávět o kotěti. Pak se ale rozhodl, že to neudělá. Napřed je najde a spřátelí se s ním. Kotě jej bude všude provázet. A jednoho krásného dne spolu přijdou na verandu a muminek řekne: „Je to možné? Ty máš vlastní kotě, co tě všude doprovází?“

Mohla by se mu dávat do zahrady miska s mlékem. Každý večer...

Čenich si povzdechl.

„Mám už hlad. Představ si, že někdo může samým štěstím zapomenout na jídlo.“

Do modrého domu v údolí se muminek a Čenich vrátili až pozdě odpoledne. Řeka tekla k večeru poklidně a nad ní zářil nový most čerstvě natřený mnoha barvami. Muminkova maminka právě rovnala mušle kolem záhonů.

„Měli jste se dobře?“ zeptala se.

„Byli jsme aspoň sto kilometrů daleko!“ vyprávěl muminek. „Viděl jsem moře. Potápěl jsem se do obrovských vln a našel jsem něco úžasně nádherného. Začíná to na P a končí na Y... Víc prozradit nemůžu, to je tajemství!“

„A já jsem taky něco našel. Začíná to na J a končí na E!“ vykřikl Čenich. „A někde uprostřed je K a Y. Víc ale neřeknu!“

„To je neslýchané,“ řekla maminka. „Tolik významných událostí v jednom dni. Polévku máte na plotně. A nedělejte veliký rámus, tatínek píše.“

Pak dál rovnala mušle. Střídala jednu modrou, dvě bílé a jednu červenou a zase znovu. Působilo to moc pěkně.

Tiše si pro sebe pohvizdovala a říkala si, že to vypadá na déšť. Ve stromech se proháněl neklidný vítr a stromy vzdychaly, třásly se a obracely listy naruby. Po nebi pluly táhlé šedivé mraky.

Jen aby z toho zase nebyla povodeň, pomyslela si muminkova maminka. Sesbírala několik mušlí, které přebývaly, a vešla do domu, právě když začaly padat první kapky.